

การทำ SWOT สำหรับนักศึกษา

ครรชิต มัลย์วงศ์

ผมได้อธิบายการวิเคราะห์หน่วยงานโดยใช้เครื่องมือ SWOT ไปแล้ว. สำหรับในตอนนี้ ผมจะอธิบายการใช้เครื่องมือ SWOT สำหรับวิเคราะห์ตนเองบ้าง.

นักศึกษาที่กำลังอ่านเรื่องนี้อยู่อาจสงสัยว่า จะต้องไปวิเคราะห์ตนเองไปทำไม. คำตอบง่ายๆ ก็คือ คนเราทุกคนพยายามทำความรู้จักคนอื่นตลอดเวลา แต่ทั้งๆที่เราอยู่กับตนเอง ๒๔ ชั่วโมง ไม่มีเว้นแม้แต่วินาทีเดียว แต่เรากลับไม่รู้จักตนเองมากนัก. การวิเคราะห์ตนเองด้วย SWOT จะทำให้เรารู้จักตนเองดีขึ้น ทั้งในด้านจุดแข็งและจุดอ่อน ทั้งภายในและภายนอก.

ขออธิบายสั้นๆ ก่อนสำหรับนักศึกษาที่ยังไม่รู้จักเครื่องมือ SWOT. SWOT เป็นเครื่องมือสำหรับให้เราพิจารณาจุดแข็ง (Strength), จุดอ่อน (Weakness), โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ของเรา.

เมื่อเราเข้าใจประเด็นทั้งสี่เรื่องเกี่ยวกับตัวเราได้ เราก็สามารถพิจารณาหาทางขจัดหรือลดจุดอ่อนของเรา และใช้จุดแข็งของเราให้เป็นประโยชน์ได้.

SWOT เป็นเครื่องมือที่นิยมใช้กันมากในการวางแผน ยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน. แต่แทบไม่มีใครเคยนำมาใช้ในการวางแผนชีวิตของตนเองเลย. ดังนั้นในที่นี้ จะขอนำเสนอการนำ SWOT มาใช้ในการวิเคราะห์ตนเองบ้าง.

จุดแข็ง

การวิเคราะห์ตนเองด้วยเครื่องมือ SWOT นั้น เริ่มต้นด้วยการพิจารณาถามตนเองว่าเรามีจุดแข็ง หรือ พุดง่ายๆ ก็คือ เราเก่งอะไรบ้าง. คนเราทุกคนนั้นเก่งไม่เท่ากัน บางคนเก่งคณิตศาสตร์, บางคนเก่งทางด้านวาดรูป ความเก่งเช่นนี้แหละคือจุดแข็งที่เราต้องหาของเราให้พบ.

การวิเคราะห์จุดแข็งของตนเองนั้น ถ้าใช้วิธีคิดไปเรื่อยๆ ก็คงจะไม่จบสิ้น. ดังนั้นในที่นี้จึงขอยกประเด็นสำคัญที่เราจะต้องพิจารณาจุดแข็งมากำหนดให้เป็นหัวข้อสำหรับพิจารณา ดังนี้...

- **ความสามารถในการเรียน** เรามีความสามารถด้านการเรียนรู้อย่างไรบ้าง? ประเด็นแรกคือการเรียนรู้ ขอให้วิเคราะห์ตนเองว่า เราเรียนรู้เรื่องต่างๆจากการฟังการบรรยายหรืออ่านตำราได้ดีและรวดเร็วเพียงใด? เราเข้าใจเรื่องที่ได้ฟังหรืออ่านทันที หรือ จะต้องใช้เวลาคิดนาน? ถ้าทำได้รวดเร็ว คือ จุดแข็ง ถ้าทำได้ช้าคือ จุดอ่อน. แต่ถ้าไม่เร็วไม่ช้าก็ไม่ใช่ทั้งจุดแข็งหรือจุดอ่อน. เราสามารถจำเนื้อหาเรื่องราวต่างๆ ที่ได้เรียนมาได้อย่างรวดเร็วและจำได้นานหรือไม่? เราสอบทุกวิชาได้คะแนนระดับ B+ ขึ้นไปหรือไม่?

เราสามารถอธิบายเนื้อหาวิชาที่เรียนมาให้แก่เพื่อนนักศึกษาด้วยกันหรือไม่? เราสามารถทำรายงาน, ทำโครงการ, และส่งการบ้านให้อาจารย์ได้ทันเวลาหรือไม่?

- ความสามารถในการสื่อสาร เรามีความสามารถในการสื่อสารด้วยการเขียน, การพูด, การตอบคำถาม, การถามคำถาม, และการวาดรูป หรือไม่? การสื่อสารในที่นี้ หมายรวมถึงการแสดงออกอย่างเหมาะสมในการสื่อสาร และ การใช้เครื่องมือสื่อสารอย่างเหมาะสมด้วย.
- ความสามารถในการจำ เราสามารถจำเนื้อหาต่างๆที่จำเป็นสำหรับการเรียนและการประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างพอเพียงหรือไม่? (ประเด็นนี้อาจจะวิเคราะห์ยาก เพราะเราอาจไม่ทราบว่า เราต้องจำอะไรบ้าง และ การศึกษายุคใหม่ก็หลงทางไปบอกนักเรียนนักศึกษาว่า การเรียนไม่ต้องจำอะไร. ดังนั้นวิธีวิเคราะห์เรื่องนี้คือ ถ้าวันนี้อาจารย์คนหนึ่งบอกนักศึกษาตอนต้นชั่วโมงว่า วันนี้จะใช้เวลาสองชั่วโมงสอบแบบปิดตำราเพื่อดูว่านักศึกษาเรียนรู้อะไรมาบ้าง คุณคิดว่าคุณจะสอบผ่านไหม?)
- ความสามารถในการใช้อุปกรณ์ไอทีเพื่อการเรียน ทั้งการเรียนผ่านระบบของสถาบันที่นักศึกษาสังกัด, เรียนผ่านเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยอื่นๆ, เรียนผ่านวิชาที่เปิดสอนแบบให้เปล่า? ทั้งนี้รวมทั้งความสามารถในการใช้อุปกรณ์ไอทีในการจดบันทึก, การทำเอกสารนำเสนอ, การคำนวณสถิติ, การทำกราฟ, การสร้างฐานข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูล, การ

คั่นคืบบทความวิชาการ และ เนื้อหาสำคัญต่างๆ ผ่านระบบ อินเทอร์เน็ต?

- ความสามารถในการด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น. เราสามารถ สนทนา, สังสรรค์, ทำงานโครงการ, ทำงานในห้องปฏิบัติการ ฯลฯ ร่วมกับเพื่อนนักศึกษาทั้งในกลุ่มที่เราเลือกเองหรือกลุ่มที่ อาจารย์เลือกให้ได้เป็นอย่างดี, นอกจากนั้นยังสามารถเข้า กับคนอื่นๆ ได้ดีด้วย?
- ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ. เราสามารถสื่อสาร กับเพื่อนต่างชาติหรืออาจารย์ต่างชาติได้อย่างมั่นใจ, สามารถอ่านตำรา, บทความวิชาการ, หนังสือพิมพ์, และ ข้อสอบ ที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษ และสามารถตอบข้อสอบ เป็นภาษาอังกฤษได้?
- ความสามารถในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ. มีหลักการสำคัญอยู่เรื่องหนึ่งคือ จะทำอะไร ต้องเรียนรู้เรื่องนั้น. หลักการนี้เป็นส่วนหนึ่งของแบบจำลอง วุฒิภาวะความสามารถ (Maturity Model เช่น CMMI). โดยทั่วไปแล้วอาจกล่าวได้ว่านักเรียนนักศึกษาไทยแทบทุกคน เรียนไม่เป็น และ ไม่มีใครสอนวิธีเรียนที่ดีให้. ถ้าหาก เราเปิดอ่านเว็บของมหาวิทยาลัยต่างประเทศ จะพบว่า มี คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียน, การคิด, การสื่อสาร, การวิจัย ฯลฯ มากมาย. คำแนะนำเหล่านี้ล้วนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ บัณฑิตของมหาวิทยาลัยเหล่านั้นคิดเป็น, เรียนเป็น, ทำงาน เป็น. แต่มหาวิทยาลัยของไทย รวมทั้งอาจารย์ทั้งหลาย ล้วน แต่ไม่เคยสนใจในเรื่องการพัฒนานักเรียนนักศึกษาให้เรียน

เป็นก่อน. ดังนั้น การเรียนของนักเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่ จึงลุ่มๆดอนๆ. ประเด็นนี้ นักศึกษาไม่ต้องวิเคราะห์ก็ได้ สามารถระบุไปได้เลยว่าเป็นจุดอ่อนของนักศึกษา.

จุดอ่อน

การวิเคราะห์ประเด็นต่อมา คือการวิเคราะห์จุดอ่อน. คนทุกคนย่อมมีจุดอ่อนทั้งนั้น. จุดอ่อนของเรานั้นถ้าหากไม่แก้ไข ปรับปรุง ก็อาจจะกลายเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้เราไม่สามารถจะเรียนให้จบหลักสูตรได้. ดังนั้น เราจะต้องพิจารณาว่าเรามีจุดอ่อนสำคัญอะไรบ้าง และ พยายามหาทางแก้ไขจุดอ่อนเหล่านั้น.

จุดอ่อนหลายข้อเป็นจุดอ่อนที่อาจจะวิเคราะห์พบแล้วในช่วงที่วิเคราะห์จุดแข็ง. อีกนัยหนึ่งเมื่อเราวิเคราะห์ประเด็นต่างๆตามที่กำหนดไว้ในหัวข้อจุดแข็งนั้น หากเราไม่พบว่าเรื่องนั้นเป็นจุดแข็ง ก็แสดงว่ามันเป็นจุดอ่อนที่เราจะต้องแก้ไข. แต่จุดอ่อนยังมีมากกว่านั้นอีก. ที่สำคัญได้แก่...

- เงินทุน ผู้ใดมีทุนทรัพย์ที่เพียงพอสำหรับการศึกษานจนจบระดับต่างๆ ได้นั้น ถือว่าไม่ใช่จุดแข็ง แต่ผู้ที่ไม่มีความมั่งคั่งนั้นเป็นจุดอ่อนที่ต้องแก้ไขในระยะยาว. สถานศึกษาทั้งหลายพยายามช่วยโดยเสนอไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุนแก่นักศึกษา. แต่ รัฐบาลก็ไม่ได้ร่ำรวยพอที่จะมีงบประมาณให้นักศึกษาทุกคนได้เรียนฟรี. ดังนั้น หากนักศึกษาขาดทุนทรัพย์ และ ไม่ได้รับทุนช่วยเหลือจากรัฐบาล ก็จะต้องขวนขวายหางานทำระหว่างการเรียน ซึ่ง

ทำให้นักศึกษามีเวลาน้อยลงในการอ่านตำราทบทวน หรือ ทำการบ้าน. ดังนั้นเรื่องนี้ จึงต้องวิเคราะห์ให้ดีว่า เป็น จุดอ่อนหรือไม่. บัณฑิตที่จบการศึกษาไปแล้วจำนวนหนึ่ง ใช้วิธีหลีกเลี่ยงหนี้หาย ไม่ยอมจ่ายเงินที่ยืมมาเพื่อการศึกษา คืบ. ตรงนี้ไม่ใช่จุดอ่อนแล้ว แต่เป็นจุดตายที่เข้ากรณีทุจริต.

- สุขภาพ การมีสุขภาพที่ดีนั้นเป็นคุณอย่างยิ่งต่อการศึกษา แต่ก็ยังไม่ถึงขั้นเป็นจุดแข็ง. ในทางกลับกัน ถ้าหากเราชี้ โรค อ่อนแอ ไม่สบายง่าย อย่างนี้เป็นจุดอ่อนแน่นอน เพราะทำให้เราอาจจะขาดเรียน, เรียนตามเพื่อนไม่ทัน, ไม่สามารถทำการบ้าน ฯลฯ.
- สถานที่พักและการเดินทาง นักศึกษาที่มีบ้านอยู่ไม่ไกลจาก สถาบันนัก ย่อมเป็นเรื่องที่ดี แต่ก็ยังไม่ถึงกับเป็นจุดแข็ง. แต่การมีบ้านอยู่ไกลเกินไป (หรือการมีบ้านอยู่ในจังหวัด อื่น) ย่อมเป็นจุดอ่อนต่อการศึกษา เพราะทำให้เราต้อง เสียเวลาเดินทางจากบ้านมายังสถาบัน. ระหว่างที่เรา เดินทางนั้น เราก็อาจจะประสบอุบัติเหตุ, ไม่มีโอกาสได้อ่าน ตำราทบทวน, ไม่สามารถคิดทบทวนเนื้อหาที่เรียนได้อย่าง ปลอดภัย. นักศึกษาที่มีบ้านอยู่ไกลมากและไม่อยาก เดินทาง อาจจะเลือกอยู่หอพักของสถาบัน หรือ หอพักที่อยู่ ไม่ไกลสถาบันนัก. แต่การอยู่หอพักจนทำให้ไม่ต้องเสียเวลา เดินทาง ก็ยังไม่ได้เป็นจุดแข็ง. บางครั้ง การอยู่หอพักก็ อาจกลายเป็นจุดอ่อนได้ เพราะทำให้นักศึกษาใช้เวลา สิ้นสรรค์เฮฮาไปกับเพื่อนนักศึกษามากไปแทนที่จะใช้เวลาที่

ประหยัดจากการเดินทางกับการเรียน. ประเด็นนี้จึงต้องวิเคราะห์อย่างจริงจัง.

- ปัญหาครอบครัว การมีครอบครัวที่พ่อแม่รักใคร่กันดี ไม่มีการทะเลาะเบาะแว้ง และ พี่น้องทุกคนต่างก็รักใคร่กลมเกลียวกันนั้น แม้จะทำให้ นักศึกษามีชีวิตที่เป็นสุข แต่ก็ไม่ใช่จุดแข็ง. ในทางตรงกันข้าม หากครอบครัวของ นักศึกษามีปัญหาในด้านต่างๆ เช่น ด้านการเงิน, การทำงาน, การแตกแยกทะเลาะเบาะแว้ง ฯลฯ ก็อาจเป็นจุดอ่อนที่ทำให้ นักศึกษาไม่สามารถจะเรียนได้อย่างสบายใจนัก. นักศึกษาอาจจะกลุ้มใจเพราะถูกลูกหลงระหว่างการทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัว และทำให้ผลการเรียนไม่ดีก็ได้.
- ปัญหาเพศ นักศึกษาทั้งหลายล้วนอยู่ในวัยที่มีความสนใจเรื่องเพศเป็นธรรมดา. ดังนั้นนักศึกษาจำนวนหนึ่งจึงหนีไม่พ้นที่จะต้องมีปัญหาเรื่องเพศ ทั้งในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์, การตั้งครรภ์, ไปจนถึงเรื่องการเกิดปัญหาหมกมุ่นอยู่กับคนที่ตนรักใคร่โดยทอดทิ้งการเรียน. ดังนั้นปัญหาทางเพศจึงเป็นจุดอ่อนสำคัญที่เราจะต้องวิเคราะห์ให้เข้าใจตนเอง. อันที่จริงแล้ว ปัญหาทางเพศนั้น อาจจะพลิกผันให้กลายเป็นจุดแข็ง คือเป็นแรงผลักดันให้นักศึกษาสามารถเรียนอย่างทุ่มเทเพื่อคนที่ตนรักก็ได้.
- ความไม่ชอบเรียนด้านใดด้านหนึ่ง. ประเด็นนี้เป็นเรื่องสำคัญไม่น้อย และทำให้นักศึกษาจำนวนมากเลือกเรียนในสาขาวิชาที่ไม่ต้องเรียนวิชาที่ตนเองไม่ชอบ. ตัวอย่างวิชาที่ไม่ชอบมากที่สุดก็คือ วิชาภาษาอังกฤษ, วิชาคณิตศาสตร์,

วิชาวิทยาศาสตร์. การที่นักศึกษาไม่ชอบวิชาเหล่านี้ ไม่ได้เป็นกรรมพันธ์ที่ถูกถ่ายทอดมาทางยีน หรือ อยู่ในดีเอ็นเอ. ความจริงแล้ว ความไม่ชอบนั้นส่วนใหญ่เกิดจากวิธีการสอนที่ผิดของครูเมื่อครั้งนักศึกษายังเด็ก. เป็นโชคร้ายของประเทศไทยที่ ความไม่ชอบในวิชาหลักสามเรื่องนี้เป็นโรคระบาดที่ไม่มีวัคซีนใดสามารถแก้ไขได้ และทำให้ประเทศไทยไม่มีวันที่จะพัฒนาตนเองให้มีความสามารถเกินระดับที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไปได้. ทางที่จะแก้ไขได้ก็คือ นักศึกษาต้องยอมรับว่านักศึกษามีจุดอ่อนเรื่องนี้, เชื่อว่าจุดอ่อนเหล่านี้แก้ไขได้ และ เต็มใจแก้ไข.

- ความไม่สนใจอาจารย์ที่ปรึกษา สถาบันได้กำหนดให้นักศึกษามีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้แนะนำการเลือกวิชาเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถ และ ให้คำแนะนำการเรียนให้สอดคล้องกับความสามารถของนักศึกษา. ดังนั้นนักศึกษาสมควรเห็นอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นกัลยาณมิตร. หากนักศึกษาไม่พยายามเข้าพบเพื่อสนทนาขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ย่อมถือว่าเป็นจุดอ่อนสำคัญ.

โอกาส

ในการวิเคราะห์ SWOT ของหน่วยงานนั้น โอกาสหมายถึงช่องทางที่เปิดให้เราสามารถพัฒนาธุรกิจให้เติบโตหรือได้กำไรมากขึ้น. การพิจารณาโอกาสต่างๆ นั้น ให้มองออกไปนอก

หน่วยงาน เช่น รัฐบาลกำลังจะตัดถนนผ่านใกล้ที่ดินของเรา ทำให้เราสามารถจะพัฒนาที่ดินของเราให้เป็นคอนโดได้.

หัวข้อโอกาสในการวิเคราะห์ตนเองของนักเรียนนั้น เราควรมองโอกาสที่กำลังเกิดขึ้นรอบๆ ตัวเรา และเป็นโอกาสที่เราจะพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการได้. โอกาสนี้ให้มองทั้งส่วนที่เป็นโอกาสในช่วงใกล้ และ โอกาสในช่วงไกลต่อไปในอนาคต. ตัวอย่างประเด็นด้านโอกาสที่ควรวิเคราะห์ได้แก่

- โอกาสที่เกิดจากการที่สถาบันได้จัดสัมมนาให้นักศึกษาโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ประสบความสำเร็จมาสนทนาเล่าประสบการณ์ให้นักศึกษาฟัง. โอกาสอย่างนี้มีน้อย ถ้ามีหรือรู้ว่ามี นักศึกษาจะต้องรีบฉวยโอกาสนี้เข้าฟังเพื่อรับทราบคำแนะนำที่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาในอนาคต.
- โอกาสที่สถาบันประกาศเชิญชวนให้นักศึกษาเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทั้งกิจกรรมที่เป็นงานด้านวิชาการ, ด้านการบริการสังคม, ด้านการช่วยเหลือท้องถิ่น, ด้านศิลปวัฒนธรรม. การเข้าร่วมนั้น นักศึกษาจะต้องสังเกตการทำงานของคนทำงานหรือผู้จัดกิจกรรม แล้วนำมาวิเคราะห์ให้เป็นบทเรียนสำหรับตัวเราต่อไป
- โอกาสที่เกิดจากยุทธศาสตร์มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และ แผนพัฒนาฯ ฉบับ ๑๒ ซึ่งรัฐบาลเพิ่งประกาศใช้. ยุทธศาสตร์ที่วางนี้รวมไปถึงยุทธศาสตร์ Thailand 4.0 ซึ่งมีประเด็นการกำหนดทิศทางและอาชีพต่างๆ มากมายที่นักศึกษาควรรับศึกษา. เมื่อศึกษาแล้ว ให้พิจารณาว่ามีประเด็นใดบ้างที่เป็น

โอกาสให้เราพัฒนาการเรียนรู้และเพิ่มระดับความสามารถของเราให้มากขึ้นได้.

อุปสรรค

ไม่มีใครที่เกิดมาแล้วมีทุกอย่างพร้อมไปหมด หรือมีชีวิตที่ราบรื่นไปทุกอย่างก้าว. อุปสรรคเป็นเรื่องที่เราต้องประสบและอาจจะหลีกเลี่ยงไม่ได้. ดังนั้น เราจะต้องเตรียมตัวรับมือกับอุปสรรค โดยเฉพาะก็คืออุปสรรคระหว่างการเรียนรู้ในสถาบัน. ความจริงแล้วอุปสรรคในระยะนี้ไม่ค่อยมีอะไรมากนัก. เท่าที่สำคัญและพบบ่อยก็คือ...

- อุปสรรคจากการอยู่ใกล้ชิดคนที่ไม่ได้สนใจเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง. เมื่อแรกเข้าศึกษาใหม่ๆ เราอาจยังไม่รู้จักว่าใครเป็นมิตรดีหรือไม่ดีขนาดไหน. เมื่อสนิทกับเพื่อนใหม่คนใดแล้ว เราก็มักจะเดินไปไหนมาไหนด้วยกัน นั่งเรียนด้วยกัน กินอาหารด้วยกัน ฯลฯ. ถ้าเพื่อนใหม่เป็นมิตรที่ดีก็ไม่มีปัญหา. แต่ถ้าเขาเป็นเพื่อนที่เห็นแก่ตัว, ชวนเราไปเที่ยวเตร่, ชวนหนีเรียน, ขอลอกการบ้าน, ไม่ช่วยทำงานในห้องปฏิบัติการ ฯลฯ. มิตรอย่างนี้คืออุปสรรคสำคัญที่จะขัดขวางไม่ให้เราเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ.
- อุปสรรคจากอาจารย์ที่ปรึกษา. อาจารย์ที่ปรึกษาควรช่วยเหลือนักศึกษาอย่างจริงจัง แต่อาจารย์ที่ปรึกษาก็เป็นมนุษย์คนหนึ่งซึ่งบางครั้งก็หงุดหงิด และโกรธได้ง่ายจากสิ่งแวดล้อมอื่นๆ. ดังนั้น จึงเป็นไปได้ว่านักศึกษาอาจจะไม่

ชอบอาจารย์ที่ปรึกษา และ อาจารย์ที่ปรึกษาก็อาจจะไม่ชอบ นักศึกษา. เรื่องนี้นักศึกษาต้องพยายามทำความเข้าใจ อาจารย์ที่ปรึกษา เพราะนักศึกษาต้องการได้คำแนะนำที่เป็น ประโยชน์จากอาจารย์ที่ปรึกษา. อาจารย์ที่ปรึกษาจะยิ่งมี ความสำคัญมากขึ้นในการเรียนระดับปริญญาโทและเอก. ถ้าหากนักศึกษาพบว่าอาจารย์ที่ปรึกษาของตนนั้นไม่ค่อย ช่วยเหลือหรือเข้าพบได้ยาก อาจจะต้องลองปรึกษากับ อาจารย์ท่านอื่นเพื่อขอความเห็น ว่า ควรจะทำอย่างไรต่อไป.

- อุปสรรคจากสถานการณ์ที่ควบคุมไม่ได้. นักศึกษาอาจจะ พบว่าตนเองประสบสถานการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้มา ก่อน เช่น ถูกรถยนต์ชนบาดเจ็บมากระหว่างเดินทางมา สถาบัน, เกิดปัญหาร้ายแรงในครอบครัว ทำให้ขาดทุน ทรัพย์ในการศึกษา หรือทำให้ไม่อาจศึกษาได้, ไม่สามารถ ลงทะเบียนเรียนวิชาที่ต้องการได้ เพราะอาจารย์ผู้สอน กำหนดจำนวนที่จะรับนักศึกษาเข้าเรียนไว้ น้อย ฯลฯ. ใน กรณีของอุปสรรคเหล่านี้ นักศึกษาจะต้องทำความเข้าใจ เกี่ยวกับอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นได้ (ในกรณีนี้ส่วนใหญ่คือ ความเสี่ยง) แล้วหาทางป้องกันล่วงหน้า รวมทั้งเตรียม หาทางออกไว้ล่วงหน้าหากเกิดปัญหานั้นๆขึ้นจริง.

การวิเคราะห์ SWOT คือการเตรียมตัวออกไปเผชิญโลก

ระหว่างที่นักศึกษากำลังเรียนอยู่นั้น ส่วนใหญ่เราก็ได้แต่ หมกมุ่นอยู่กับวิชาการต่างๆตามที่ถูกกำหนดให้เรียน. การเรียน

ในระยะนี้เป็นการฝึกฝนให้เกิดทักษะเฉพาะทางด้านการเรียนรู้ เป็นส่วนใหญ่. มีอยู่บ้างที่เป็นการฝึกทักษะด้านการปฏิบัติ แต่ก็ เป็นงานเล็กน้อยเท่านั้น. ไม่ใช่งานที่จะช่วยให้เราต่อสู้ในโลก ของการงานอาชีพได้มากนัก. นักศึกษาที่เรียนเก่ง สามารถทำ เกรดได้สูงๆนั้น พอถึงเวลาทำงานจริงแล้ว กลับทำงานไม่ได้ ตามที่นายจ้างต้องการ.

การฝึกวิเคราะห์ SWOT ตามที่ได้แนะนำมานี้ น่าจะเป็น ประโยชน์ต่อนักศึกษามาก เพราะเป็นการเลียนแบบการทำงานใน ชีวิตจริง. การวิเคราะห์ทั้งจุดอ่อน,จุดแข็ง,โอกาส และ อุปสรรค ที่ แนะนำไปนั้น นักศึกษาจะได้ใช้แน่นอนในการทำงานจริง. ดังนั้น การฝึกเรื่องนี้ จึงเท่ากับเป็นการเตรียมตัวที่เหมาะสมอย่าง ยิ่งสำหรับการก้าวออกไปเผชิญโลกข้างนอก.

ขอให้นักศึกษาที่สนใจอ่านบทความนี้ ลองวิเคราะห์ SWOT ของตนเองตามคำแนะนำที่ให้ไว้. เมื่อวิเคราะห์เสร็จแล้ว ก็จะ พบว่านักศึกษาเข้าใจตนเอง และสภาพแวดล้อมมากขึ้น, สามารถ เตรียมตัวที่จะเผชิญกับโอกาสและปัญหาอุปสรรคได้มากขึ้น. อย่างไรก็ตามประเด็นสำคัญที่จะต้องนึกไว้เสมอก็คือ...

- จุดแข็ง คือสิ่งที่เราจะต้องรักษาและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อ ตัวเองมากที่สุด.
- จุดอ่อน คือสิ่งที่เราจะต้องจำกัดไม่ให้เป็นปัญหาต่อการเรียน และการทำงานของเราเอง.
- โอกาส คือสิ่งดีๆที่เกิดขึ้นภายนอกและเราจะต้องจับฉวยไว้ให้ ได้.

- อุปสรรค คือสิ่งทีอาจจะเป็นปัญหาและเราจะต้องเตรียมตัว
หลีกเลี่ยง หรือ หาทางบรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น.